Izba Skarbowa w Zielonej Górze
ul. Generała Władysława Sikorskiego 2
65-454 Zielona Góra

KWI/0910-0031/14

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Izba Skarbowa w Zielonej Górze na podstawie art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr185 poz.1092) przeprowadziła kontrolę w trybie zwykłym w Urzędzie Skarbowym w Krośnie Odrzańskim w zakresie ochrony informacji niejawnych oraz ochrony danych osobowych.

Kontrolę przeprowadził Pan Wiesław Chołołowicz, Pełnomocnik ds. ochrony w Izbie Skarbowej w Zielonej Górze w dniu 12 września 2014 r., na podstawie upoważnienia do kontroli nr 23/14 z dnia 27 sierpnia 2014 r., które okazano przed przystąpieniem do czynności kontrolnych Kierownikowi Samodzielnego Referatu Organizacji i Logistyki Panu Antonowicz Andrzej pełniącego obowiązki w zastępstwie Naczelnika Urzędu.

Kontrolę wpisano do ewidencji kontroli urzędu skarbowego w pozycji nr 2/14

USTALENIA

Zakres kontroli obejmował zagadnienia ujęte w Ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie środków bezpieczeństwa fizycznego stosowanych do zabezpieczenia informacji niejawnych, rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania kancelarii tajnych oraz sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych .

Realizacja zaleceń zawartych w zarządzeniu Ministra Finansów Nr 54 z dnia 28 grudnia 2011 r., w sprawie kancelarii tajnych, innych komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za przetwarzanie materiałów niejawnych oraz przetwarzanie informacji niejawnych.

Kontrolą objęto również zagadnienia w zakresie ochrony danych osobowych w sieci informatycznej wynikających z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 z póź. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1224).

Tematyka kontroli obejmowała:

1. Opracowanie Planu ochrony informacji niejawnych.
2. Utworzenie kancelarii dokumentów niejawnych po likwidacji kancelarii tajnej.
3. Wykonanie i wdrożenie instrukcji dla dokumentów niejawnych o klauzuli „zastrzeżone" wym wy.
4. Opra powania z informacjami niejawnymi o klauzuli „poufne".
5. Prowad aganej przepisami do ewidencjonowania dokumentów niejawny
6. Kontrole z za mentów niejawnych i innych prawnie chronionych w jednostce.

7. Szkolenia z ochrony informacji niejawnych dla pracowników posiadających stosowne poświadczenia i upoważnienia.
8. Polityka bezpieczeństwa systemów informatycznych urzędu.
9. Nadawanie uprawnień i upoważnień do przetwarzania danych osobowych. Wyznaczenie osób funkcyjnych ABI, ASTI. IBI.
10. Szkolenia pracowników dopuszczonych do przetwarzania danych osobowych.
11. Zasilanie awaryjne, zabezpieczenie komputerów przenośnych przed nieautoryzowanym
12. uruchomieniem.
13. Dokumentacja z napraw i konserwacji lub wybrakowania komputerów, procedury niszczenia twardych dysków przeznaczonych do likwidacji, naprawa urządzeń z zapisem danych osobowych.
14. Zarządzanie hasłami użytkowników, sprawdzanie systemu pod kątem obecności wirusów komputerowych, wykonywanie kopi awaryjnych, dokumentacja z przeglądów i napraw.
15. Udostępnianie danych osobowych podmiotom zewnętrznym.

I. OCHRONA INFORMACJI NIEJAWNYCH.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że w Urzędzie został opracowany Plan ochrony informacji niejawnych, który w dniu 08.01.2014 r. zastał zatwierdzony przez Naczelnika Urzędu. Z planem zostali zapoznani pracownicy urzędu. Plan ochrony informacji niejawnych opracowany został na podstawie art. 43 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (tj. Dz. U. Nr 182, poz. 1228). Plan składa się z ośmiu rozdziałów. Wprowadzony został Instrukcją podpisaną przez Naczelnika Urzędu w dniu 13.02.2012 r., zarejestrowaną pod pozycją SZJ-0021-160/12.

Zgodnie z art. 43 ust. 4 ustawy o ochronie informacji niejawnych opracowana została dokumentacja określająca poziom zagrożeń związany z nieuprawnionym dostępem do informacji niejawnych lub ich utratą.

Stwierdzono również, że opracowana została instrukcja dotycząca sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone" oraz zakresu i warunków stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego w celu ich ochrony z dnia 20.02.2012 r., zarejestrowana pod pozycją SZJ-0021-162/12. Wspomniana Instrukcja opracowywana jest w oparciu o art. 43 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Opracowane zostały również procedury dotyczące sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „poufne" z dnia 13.02.2012 r., zarejestrowane pod pozycją SZJ-0021-161/12. Procedury opracowywane są na podstawie art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Wymienione Instrukcje zostały zatwierdzone przez Naczelnika Urzędu.

Na podstawie art. 42 pkt. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych w Urzędzie została zlikwidowana Kancelaria Tajna. O fakcie tym w dniu 23.05.2011 r. pismem nr OL/181-3/12 powiadomiono Delegaturę Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze. Zlikwidowana kancelaria tajna przekształcona została w kancelarię dokumentów niejawnych. Następcą prawnym dokumentów został Samodzielny Referat Organizacji i Logistyki.

Na podstawie art. 43 ust 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych Zarządzeniem Naczelnika Urzędu Nr 10/2012 z dnia 13 marca 2012 r. powołana została komisja do likwidacji funkcjonującej w urzędzie kancelarii tajnej w składzie:

1. Wanda Holeniewska – przewodnicząca komisji,
2. Piotr Ejsmont – członek,
3. Elżbieta Kiejzik – członek.

W dniu 18.05.2012 r. na podstawie spisu sporządzony został protokół nr OL/181-2/12 opisujący wszystkie przejęte dokumenty i urządzenia kancelaryjne. Oba dokumenty zostały zatwierdzone przez Naczelnika Urzędu.

Przewodnicząca komisji Pani Wanda Holeniewska w okresie pracy komisji posiadała poświadczenie bezpieczeństwa do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „Poufne" nr 003/P/02 z dnia 16.09.2002 r.

Członek komisji Pan Piotr Ejsmont posiadał poświadczenie bezpieczeństwa do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „Poufne" nr 001/P/2002 z dnia 16.09.2002 r., zaświadczenie nr 2/07 z dnia 27.06.2007 r.

Drugi członek komisji Pani Elżbieta Kiejzik posiadała poświadczenie bezpieczeństwa do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „Poufne" nr 2/2008 z dnia 13.01.2009 r.

Ustalono również że Naczelnik Urzędu Zarządzeniem Nr 10/2012 r. z dnia 13.03.2012 r. powołał Pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych. Obowiązki te powierzone zostały Panu Antonowicz Andrzej posiadającemu poświadczenie bezpieczeństwa do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „TAJNE", nr poświadczenia D0002311p z dnia 24.02.2011 r. oraz zaświadczenie o przeszkoleniu nr 003113D z dnia 26.09.3013 r. W/w jest Kierownikiem Samodzielnego referatu organizacji i logistyki i w zakresie swoich obowiązków prowadzi dodatkowo: zamówienia publiczne, sprawy obrony cywilnej, sprawy obronne oraz pełni funkcję Administratora Bezpieczeństwa Informacji.

Tym samym zarządzeniem wyznaczony wyznaczony został kierownik kancelarii dokumentów niejawnych w Urzędzie. Obowiązki te Naczelnik Urzędu powierzył Pani Wandzie Holeniewskiej.

W Urzędzie co rocznie prowadzone są kontrole stanu ochrony dokumentów prawnie chronionych (tajemnica skarbowa, ochrona danych osobowych) po godzinach pracy. Wyniki kontroli opisane są w protokołach z kontroli: za 2011 r. - protokół z dnia 10.03.2011 r., za 2012 r. - protokół z dnia 10.08.2012 r. oraz za 2013 r. - protokół z dnia 4 listopada 2013 r. Wszystkie protokoły zostały przedstawione do akceptacji Naczelnikowi Urzędu. W przeprowadzonych kontrolach nie stwierdzono naruszenia przepisów z zabezpieczenia tych dokumentów.

W jednostce prowadzone są również kontrole z zabezpieczenia dokumentów niejawnych. Kontrole prowadzone są raz w roku. W 2011 r. kontrola przeprowadzone została w dniu 16.11.2011 r., w 2012 r. kontrola przeprowadzona została w dniu 19.11.2012 r. natomiast w 2013 r. kontrola przeprowadzona została w dniu 18.11.2013 r. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z ochroną informacji niejawnych. Sporządzone protokoły zostały zatwierdzone przez Naczelnika Urzędu.

W Urzędzie Skarbowym rejestracja dokumentów niejawnych o klauzuli „zastrzeżone" i „poufne" prowadzona jest w dziennikach ewidencyjnych założonych na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz. U. Nr 182, poz, 1228). Między innymi założony został:

- Dziennik Ewidencyjny dla dokumentów niejawnych o klauzuli , WD-RT-1/2012,
- Rejestr wydanych przedmiotów, Jawne WG RT-4/2012,
- Książka doręczeń przesyłek miejscowych, Jawne, WG RT-2/2012,
- Wykaz nadanych przesyłek, Jawne WG RT-3/2012,
- Rejestr wydanych upoważnień, Jawne, WG RT-5/2012.

Pełnomocnik ochrony prowadzi wykaz osób zatrudnionych lub wykonujących prace zlecone w Urzędzie Skarbowym w Krośnie Odrzańskim, które posiadają uprawnienia do dostępu do informacji niejawnych oraz osób którym odmówiono wydania takiego dokumentu.

Dokumenty niejawne przechowywane są w pomieszczeniach odpowiednio zabezpieczanych stosownie do klauzul tajności, jak również w szafach spełniających wymogi ustawowe dla tych dokumentów (pomieszczenie po zlikwidowanej kancelarii tajnej).

Stwierdzono również, że Urząd Skarbowy w Krośnie Odrzańskim nie posiada systemu teleinformatycznego do przetwarzania dokumentów niejawnych z uwagi na znikomą ilość dokumentów niejawnych. Z wyjaśnień pełnomocnika ochrony wynika, że w razie potrzeby dokumenty niejawne wytwarzane są ręcznie.

II. OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH.

W kontrolowanej jednostce opracowana została Polityka Bezpieczeństwo, która została zatwierdzona przez Naczelnika Urzędu w dniu 12.12.2011 r. Z aktualnie obowiązującą Polityką Bezpieczeństwa zapoznani zostali pracownicy urzędu.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych w urzędzie nadawane są upoważnienia do przetwarzania danych osobowych wszystkim pracownikom, praktykantom i stażystom. Prowadzony jest również rejestr nadanych upoważnień i uprawnień. Wymienione rejestry prowadzone są w formie elektronicznej.

Pismem z dnia 08.10.1998 r. Naczelnik Urzędu powołał Administratora Bezpieczeństwa Informacji w osobie Pana Andrzeja Antonowicza. Administrator Bezpieczeństwa Informacji prowadzi rejestr zdarzeń. Do chwili kontroli nie stwierdzono w urzędzie żadnych incydentów.

W/w prowadzi szkolenia z zasad ochrony danych osobowych zarówno dla nowo przyjmowanych pracowników jak i szkolenia cykliczne dla wszystkich pracowników Urzędu. Szkolenia w latach 2011 - 2013 prowadzono w dniach: 14.11.2011 r., 08.05.2012 r., 01.10.2013 r.

W wyniku kontroli ustalono również, że Urząd posiada awaryjne zasilanie komputerów (UPS) oraz innych urządzeń mające wpływ na bezpieczeństwo przetwarzanych danych.

Na wszystkich serwerach działa specjalizowane oprogramowanie utrzymujące. W przypadku zaniku zasilania zewnętrznego oprogramowanie monitoruje stan akumulatorów i w odpowiednim momencie bezpiecznie zamyka bazy danych chroniąc przed utratą informacji.

Ustalono również, że wszystkie komputery przenośne są zabezpieczone hasłami dostępu przed nieautoryzowanym dostępem. Każde wyniesienie sprzętu poza teren Urzędu wiąże się z koniecznością odnotowania tego faktu w „Rejestrze użytkowania komputerów przenośnych". W kontrolowanym Urzędzie opracowano instrukcję użytkowania komputerów przenośnych – I-016. W/w sprzęt przechowywany jest w zamykanych pomieszczeniach, do których dostęp mają wyłącznie osoby uprawnione.

Ustalono również, że w Urzędzie Skarbowym prowadzona jest ewidencja napraw, konserwacji i likwidacji sprzętu komputerowego. Dodatkowo w Urzędzie opracowana została „Instrukcja postępowania z nośnikami informacji zawierającymi dane osobowe".

Wszystkie naprawy i konserwacje są ewidencjonowane. Likwidowany sprzęt komputerowy pozbawiany jest dysków, a dokumentacja związana z likwidacją przechowywana jest w Samodzielnym referacie organizacji i logistyki. Nośniki danych i dyski niszczone są za pomocą demagnetyzera – urządzenia będącego w dyspozycji Samodzielnego oddziału informatyki Izby Skarbowej w Zielonej Górze, wypożyczanego urzędom w celu nieodwracalnego kasowania danych.

Serwery danych naprawiane są na miejscu zawsze w obecności informatyka, natomiast stacje robocze przekazywane do naprawy pozbawiane są dysków.

Zasady obchodzenia się z hasłami zostały uregulowane w instrukcji nadawania uprawnień w systemie informatycznym do przetwarzania danych osobowych i zarządzania hasłami". Zapisy dokumentu narzucają użytkownikom obowiązek zmiany haseł. Niezależnie od tych uregulowań systemy informatyczne eksploatowane w Urzędzie wymuszają zmianę hasła po miesiącu jego używania.

W Urzędzie prowadzone są również działania pod kątem obecności wirusów. Na wszystkich stacjach roboczych i serwerach funkcjonuje system antywirusowy dostarczony przez Ministerstwo Finansów. Oprogramowanie antywirusowe działa w trybie online, serwer antywirusowy automatycznie pobiera nowe szczepionki antywirusowe.

Ustalono również, że w Urzędzie Skarbowym każdy serwer wyposażony jest w urządzenie do archiwizacji danych. W zależności od serwera wykonywane są kopie przyrostowe pełne. Na serwerze POLTAX codziennie wykonywana jest kopia przyrostowa i raz na koniec tygodnia kopia pełna, oprócz tego raz w miesiącu wykonywana jest kopia szyfrowana przekazywana do Izby Skarbowej w Zielonej Górze, na pozostałych serwerach codziennie wykonywana jest kopia pełna. Nośniki, na których zapisane są dane przechowywane są w pomieszczeniu odizolowanym od serwerowni w sejfie ognioodpornym.

Urząd prowadzi również dokumentację z przeglądów, konserwacji i uaktualniania systemów do przetwarzania danych osobowych.

Osoby, które utraciły uprawnienia do przetwarzania danych osobowych mają odnotowana datę końca aktywności co automatycznie blokuje możliwość użycia ich loginu i hasła do logowania w systemach przetwarzających dane osobowe.

W Urzędzie prowadzony jest rejestr wejść do serwerowni osób nieuprawnionych. Osoby takie przebywają w serwerowni w obecności informatyka Urzędu i każde takie zdarzenie jest odnotowane w prowadzonym rejestrze. Konieczność prowadzenia ww. rejestru określa „Instrukcja zapewnienie bezpieczeństwa w serwerowni oraz dokumentacja pracy serwera".

Kontrola wykazała również, że Urząd Skarbowy w Krośnie Odrzańskim nie udostępniał danych osobowych podmiotom zewnętrznym.

OCENA KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI

W Urzędzie Skarbowym w Krośnie Odrzańskim nie stwierdzono naruszenie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Nie stwierdzono również naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.

Wszystkie zalecenia zawarte w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych oraz w zarządzeniu Nr 54 Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie kancelarii tajnych, innych komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za przetwarzanie materiałów niejawnych oraz przetwarzanie informacji niejawnych zostały przez Urząd zrealizowane.

Ustalenia kontroli dają podstawę do **pozytywnej oceny** działań Urzędu Skarbowego w Krośnie Odrzańskim w zakresie ochrony informacji niejawnych oraz ochrony danych osobowych.

NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze.

ZALECENIA

Zaleceń nie formułowano.

Wystąpienie pokontrolne liczy łącznie 5 stron.

Zielona Góra, dnia 21 października 2014 r.

Kierownik jednostki kontrolującej

DYREKTOR
IZBY SKARBOWEJ

(data i podpis) mgr Piotr Odpierała